

HET WERKEN IN DE GROEPEN

VOORWOORD

Ridderkerk, september 2017

Beste ouders en/of verzorgers,

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw schooljaar treft u een samenvatting aan van de leerstof die we in het schooljaar 2017-2018 willen behandelen. Deze leerstof hebben we voor u per leerjaar gerangschikt. Zo willen we u laten kennismaken met de methoden waarmee wij op school werken. Daarbij wordt aangegeven bij welke vakken de kinderen huiswerk krijgen. Op die manier beschikt u over een overzicht van het complete lesgebeuren in alle groepen van onze school.

Uitgangspunt is dat wij u graag betrekken bij het schoolgebeuren door inzicht te geven in de lesstof en in de manier van werken op school. Jaarlijks wordt ook het overzicht van de leerstof per groep bijgewerkt.

De belangrijkste veranderingen in het lesgebeuren vinden meestal plaats door de invoering van nieuwe methoden en/of nieuwe werkwijzen. Ook dit schooljaar is dat het geval. Twee methoden die vorig jaar voor het eerst in groep (3 en) 4 werden gebruikt, zijn nu ook ingevoerd in de groepen 5 en 6. Het gaat om taal en schrijven. Bovendien wordt met ingang van dit schooljaar in de groepen 4 t/m 8 een nieuwe methode Begrijpend lezen geïntroduceerd en wel een heel bijzondere: de digitale methode News2learn!

Van de genoemde nieuwe methoden treft u nog geen informatie aan bij de groepsoverzichten. We volstaan op deze plaats met het beschrijven van wat algemene kenmerken.

1. Taal: Taal actief

De christelijke taalmethode Taal actief

bestaat uit een leerlijn taal en een leerlijn spelling. Binnen de leerlijn taal worden de volgende vier gebieden in aparte lessen behandeld:

- woordenschat
- taal verkennen
- spreken & luisteren
- schrijven

In Taal actief wordt gedifferentieerd op drie niveaus. Taal actief heeft ook een plusboek met daarin een uitdagend programma voor taalbegaafde kinderen.

Weet wat je leert!

Kinderen leren beter als ze weten wat en waarom ze iets leren. Daarom staan de lesdoelen in het leerlingenmateriaal.

Veel aandacht voor woordenschat

Taal actief besteedt veel aandacht aan woordenschat. Voor kinderen met een beperkte woordenschat is er een aanvullend programma.

Differentiatie

Direct na de instructie maken de leerlingen drie beginopdrachten. Op basis van het resultaat gaan kinderen aan de slag op hun eigen niveau.

Veel oefenen en herhalen

Taal actief is een methode met een hoog niveau. Het wordt de leerlingen niet gemakkelijk gemaakt. Daarom wordt er veel geoefend. Ook herhaling van de lesdoelen is een vast onderdeel van het programma. De doelen worden voor de toets ook nog eens herhaald in een les samenwerkend leren en na de toets in een weektaak.

2. Schrijven: Klinkers

De schrijfmethode Klinkers is een nieuwe en eigentijdse schrijfmethode voor groep 1 t/m groep 8. In groep 3 sluit Klinkers goed aan bij de taal-leesmethode Lijn 3. Dat is eigenlijk ook de belangrijkste reden waarom de methode Klinkers wordt ingevoerd. Hieronder wordt dit duidelijk gemaakt.

Aansluiting bij Lijn 3

Als de kinderen in groep 3 met Lijn 3 nieuwe letters leren lezen, leren ze de letters met met behulp van Klinkers ook schrijven. Daardoor worden beide vaardigheden versterkt. Ook hanteert Klinkers in de schrijfschriften van groep 3 dezelfde thema's als Lijn 3.

De sterke punten van Klinkers zijn in alle groepen het gebruik van het lichthellend verbonden schrift, een goede begeleiding van linkshandigen en de eenvoudige vormen van de letters. Ook is er veel aandacht voor de schrijfhouding.

Veel aandacht voor motoriek

Een goede schrijfhouding, schrijfbeweging en pengreep zijn belangrijke voorwaarden voor het ontwikkelen van een goed handschrift. Daarom wordt daar in alle groepen veel aandacht aan besteed.

3. News2learn

News2Learn is een eigentijdse christelijke leerlijn begrijpend lezen en mediawijsheid in één. Naast begrijpend lezen zijn ook begrijpend luisteren, kijken en omgaan met sociale media onderdeel van de leerlijn. Zo combineert News2Learn op een slimme manier twee belangrijke 21e-eeuwse vaardigheden.

Leerlingen zijn gebruikers van media. Of het nu gaat om nieuws, lees-, strip- of schoolboeken, reclame, games, films, radio, internet of sociale media, dagelijks komen ze in aanraking met een grote hoeveelheid informatie.

Het is de kunst om op verstandige wijze met al deze informatie om te gaan. Allereerst om de informatie te filteren en te selecteren. Vervolgens om de boodschap te analyseren, te begrijpen en te bepalen wat de betekenis ervan is. En tenslotte om vast te stellen wat er met de informatie gedaan moet worden.

Om deze vaardigheden goed toe te passen, moeten leerlingen zich ontwikkelen tot vaardige lezers en verstandige gebruikers van media. News2Learn draagt hier aan bij door wekelijks afwisselende

lessen begrijpend lezen, kijken en luisteren aan te bieden. Stapsgewijs bouwen leerlingen vaardigheden op die voldoen aan de vijf kerndoelen voor begrijpend lezen.

Maar News2Learn is meer dan begrijpend lezen, kijken en luisteren. De lessen mediawijsheid zijn in de leerlijn geïntegreerd. De leerlingen komen zo op een natuurlijke manier in aanraking met allerlei onderwerpen die gaan over de omgang met nieuwe media. Dat gebeurt op een positief kritische manier. Zo worden ze zich bewust van de eigenschappen van deze media, wat deze met hen doen en hoe ze er verstandig mee om kunnen gaan. News2Learn is bestemd voor de groepen 4 tot en met 8. Speciaal voor groep 4 is er News2Learn Junior.

Samenvattend:

- Leerlingen zijn actief bezig met begrijpend lezen, kijken en luisteren en leren direct hoe ze deze kennis en vaardigheden kunnen inzetten bij mediawijsheid.
- Iedere week wordt een kant-en-klare les opgeleverd. Die is ontwikkeld volgens de meest actuele onderwijskundige inzichten op het gebied van lesgeven, begrijpend lezen, kijken en luisteren.
- De actuele teksten, foto's en clips zijn aansprekend en van de journalistieke kwaliteit van Erdee Media Groep. Iedere week wordt een ander genre aangeboden variërend van een interview, nieuws- of achtergrondartikel tot een weerbericht of recept.

Tot slot

We hopen van harte dat we u met deze informatiebrochure van dienst zijn. Wellicht kunt u ons van uw bevindingen of ervaringen op de hoogte stellen, zodat wij er onze winst mee kunnen doen. Samen staan we immers voor de belangrijke taak om de kinderen op te voeden en te onderwijzen op grond van Schrift en belijdenis. Hebt u nog vragen, aarzel dan niet, maar neem gerust contact met ons op.

Het team van de Ds. G.H. Kerstenschool.

GROEP 8

Psalm / catechismusvraag:

Zie groep 7.

Bijbelse geschiedenis:

Zie groep 7.

Lezen:

Zie groep 7.

Schrijven:

Voor schrijven gebruiken we de methode 'Schrijffontein'. Elke les wordt er aandacht besteed aan een bepaald onderdeel, bijvoorbeeld: open letters, gesloten letters, voldoende tussenruimte tussen de woorden enz. Elke les is er ook een tempo oefening. Hoeveel tekens schrijf je in vijf minuten. Tenslotte is er nog een creatieve opdracht die als extra opdracht gedaan kan worden. Er is één werkboek voor groep 7 en 8. In elke groep wordt de helft van het aantal lessen gedaan, ongeveer een keer een les per twee weken.

Rekenen:

We gebruiken hiervoor de methode 'De wereld in getallen'. Deze methode heeft een vaste weekopbouw. Elk rekenonderwerp wordt op een vaste dag in de week behandeld. Dit geeft kinderen houvast. Zo is elke derde les van de week gewijd aan meten, meetkunde, tijd en geldrekenen.

Elke les heeft steeds dezelfde opbouw. Zo start de les steeds met een automatiseringsoefening. Bij de instructie staat altijd één doel centraal.

Met 'De wereld in getallen' leren de kinderen inzicht verwerven en hun vaardigheden oefenen. Cijferen krijgt veel aandacht. Maar ook realistisch rekenen komt aan bod, zoals het werken met modellen, de getallenlijn en de verhoudingstabel.

Eerst krijgen de kinderen instructie met het oog op oriëntatie en begripsvorming. Dan oefenen ze zelfstandig. Uiteindelijk gaan zij het onderwerp automatiseren. Oefenen en herhalen is van groot belang!

Rekenzwakke kinderen krijgen zo nodig verlengde instructie.

In het tweede gedeelte van elke rekenles werken alle kinderen zelfstandig aan de weektaak. De niveaus zijn: minimum, basis en plus. Kinderen kunnen gemakkelijk doorwerken en overstappen op het volgende niveau.

In groep 8 is de methode de eerste helft van het jaar in 4 blokken van 4 of 5 weken verdeeld. De tweede helft van het jaar werken de leerlingen geheel op hun eigen niveau, minimum, basis of plus. Elke 4e of 5e week is een toetsweek. N.a.v. de behaalde resultaten wordt er gekeken of een kind nog moet herhalen of juist kan gaan verrijken.

Voor plusleerlingen is er het hele jaar een extra werkboek met sommen op hun niveau.

Wat komt er in groep 8 zoal aan de orde?

- Getalbegrip: Grote getallen groter dan 1 miljoen.
- Optellen en aftrekken: Schattend optellen en aftrekken t/m 1 miljoen, kommagetallen t/m 100 duizend.
- Vermenigvuldigen: Schattend vermenigvuldigen met grote getallen en kommagetallen.

- Delen: Schattend delen met grote getallen en kommagetallen en doordelen achter de komma.
- Getalbegrip kommagetallen: Tienden, hondersten en duizendsten.
- Breuken: Vereenvoudigen, helen er uit halen en vermenigvuldigen en delen.
- Procenten: Rekenen met, ook boven 100% en relatie breuken, procenten, kommagetallen en verhoudingen.
- Geld: Gepast betalen, handig bijleggen en bewerkingen met geld.
- Tijd: het onderhouden van aangeleerde vaardigheden.
- Meten: Herleidingen met kommagetallen en breuken en schaal.

- * Elke donderdag ontvangen de leerlingen een huiswerkblad dat thuis gemaakt moet worden. De week daarop wordt dit samen nagekeken en het nieuwe blad besproken.

Taal:

We gebruiken in groep 8 de methode 'Taalfontein'. De methode is opgebouwd uit 12 thema's van ongeveer 3 weken. Aan de orde komen o.a. Meidenboeken en jongensberoepen, Wees van de partij! en Dieren zijn ook schepselen.

Naast het gewone fonteinboek (leerlingenboek) is er een apart oefenboek en een toetsboek voor 'Taal en Lezen'. De onderdelen taalbeschouwing (grammatica), leesbegrip (begrijpend lezen), stellen (teksten schrijven) en woordenschat (woordbetekenis) komen in elk thema aan de orde. De stelopdrachten worden zoveel mogelijk verwerkt op de computer met een tekstverwerkingsprogramma. In elke derde week is er steeds een toets, om te kijken of de behandelde leerstof al voldoende wordt beheerst. Na de toets kunnen onderdelen nog extra worden geoefend met

kopieerbladen indien nodig. Voor 'Spelling' is er een apart spellingboek (leerlingenboek) en een toetsboek, geoefend wordt er in een gewoon schrift of op een kopieerblad. De spelling wordt aangeleerd aan de hand van regels. Elke oneven week is er een toets of de behandelde regels en woorden van de afgelopen twee weken al voldoende worden beheerst. Elke vierde week worden deze nog eens opnieuw getoetst. Er is dus niet meer elke week een dictee. Op de computer wordt nog extra geoefend. Als kinderen moeite hebben met spelling, oefenen ze meer keer achter de computer.

- * Elke maandag ontvangen de leerlingen een huiswerkblad dat thuis gemaakt moet worden. De week daarop wordt dit samen nagekeken en het nieuwe blad besproken.

Engels:

Zie groep 7.

Natuuronderwijs:

In groep 8 besteden we veel aandacht aan menskunde en EHBO. Vandaar dat de methode natuuronderwijs 'Leefwereld', zoals die vanaf groep 3 gebruikt wordt, deels aan de orde komt. Er wordt een selectie uit de hoofdstukken gemaakt die betrekking hebben op andere natuurkundeonderwerpen, zoals de natuur van zowel planten als dieren, techniek, milieu, gezond gedrag en het heelal. De aspecten die per onderwerp in het methodeboek aan de orde komen, zijn: bloembestuing, kamerplanten, tropisch regenwoud, de kust, diertaal, vogeltrek, sociale insecten, heelal, maan, sterren, elektriciteit, warmte, massaproductie, bodem, milieuzorg enz.

We houden regelmatig klassengesprekken n.a.v. de praatplaat waarmee elk hoofdstuk begint. Daarnaast wordt de nieuwe lesstof aangeboden met korte leesbare teksten en illustraties. Bij de lessen maken we gebruik van opgezette

dieren, plaatmateriaal, dia's, educatieve video's, meegebracht materiaal uit de natuur enz.

- * Om de lesstof te verwerken, maken we gebruik van een aantal opdrachtenbladen. Na twee hoofdstukken moeten de kinderen leskernen thuis leren, die overhoord worden via een toets.

E.H.B.O en menskunde:

- * Aan het begin van het cursusjaar wordt meteen begonnen met de theorie van E.H.B.O. en menskunde. Regelmatig ontvangen de leerlingen bladen met vragen en antwoorden die ze thuis moeten leren. Pas na de herstvakantie komt ook de praktijk aan de beurt. Rond maart/april wordt examen gedaan.

Geschiedenis:

Bij dit vak gebruiken we de methode 'Venster op Nederland'. Het mooie van deze methode is dat de leerlingen als betrokken toeschouwers door de vensters van de geschiedenis kijken. Bij elke periode die aan de orde komt maken ze kennis met authentieke gebeurtenissen, personen en voorwerpen. De leerstof voor groep 8 is verdeeld over vijf hoofdstukken. 1. Tijd van burgers en stoommachines (1800-1900). 2. Nederland overzee (1650-1950). 3. Crisissen kennen geen grenzen (Tijd van wereldoorlogen 1900-1950). 4. Nederland in oorlogstijd (Tweede wereldoorlog 1940-1945) 5. Het moderne Nederland. (periode na Tweede Wereldoorlog). Elk hoofdstuk is verdeeld in vier vensters, dit zijn onderwerpen die binnen het hoofdstuk vallen. Bij elk hoofdstuk wordt na behandeling van 2 vensters de kennis getoetst. Leerlingen moeten hiervoor thuis leskernen leren.

Aardrijkskunde:

Bij dit vak gebruiken we de vernieuwde methode 'Geobas'. In groep 8 komt de wereld aan de orde. Onderwerpen die aan bod komen zijn bijv. Van Regenwoud naar pool, Miljoenensteden, Werken voor weinig geld, migranten en Een wereld vol verschillen.

Geobas is per hoofdstuk als volgt opgebouwd:

- 3 basislessen
- toepassingsles
- samenvatting
- verwerking
- kaartvaardigheden
- omgevingsles
- topografieles
- toetsen

Topografie is een belangrijk onderdeel van Geobas. De methode verwijst veel naar het zoeken in en het werken met de atlas.

In groep 8 komen landen en werelddelen in de wereld bij topografie aan de orde.

Na elk hoofdstuk wordt er een repetitie opgegeven. Dit geldt ook voor topografie.

Verkeer:

Omdat groep 8 aan het eind van het cursusjaar verkeersexamen doet, wordt voor dit vak voornamelijk geoefend met proefexamens van vorige jaren.

Sociaal-emotionele vorming:

We gebruiken hiervoor de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'. In elke groep komen dezelfde thema's aan de orde, dit zijn:

- Ervaringen delen.
- Aardig doen.
- Samen spelen en werken.
- Een taak uitvoeren.
- Jezelf presenteren.
- Een keuze maken.
- Opkomen voor jezelf
- Omgaan met ruzie

Hele wezenlijke dingen dus. Wel wordt in elke groep dit aan de hand van een ander onderwerp aangeboden.

Onderwerpen die o.a. aan de orde komen zijn bijvoorbeeld: Aardig doen - wat hoort, Een taak uitvoeren - hoe zal ik dat doen? De meeste lessen bestaan uit een klassikale inleiding gevolgd door een groeps- of individuele opdracht.

SEVO:

Al jarenlang gebruiken wij de methode 'Wonderlijk gemaakt' in de groepen 7 en 8. Deze leergang voor seksuele opvoeding is recent geheel herzien en uitgebreid. Het grootste verschil is dat wonderlijk gemaakt nu door de hele school heen gebruikt kan worden. Met ingang van dit schooljaar wordt van deze uitgebreide versie gebruik gemaakt.

Opbouw van de methode

In de lessen wordt op een aansprekende manier de lichamelijke en sociale ontwikkeling in relatie tot seksualiteit besproken. Een gezond zelfbeeld en weerbaarheid komen aan bod. De lessen worden ondersteund met heldere PowerPointpresentaties met afbeeldingen.

Afgestemd op hun leeftijd krijgen de kinderen informatie over hun lichaam en seksualiteit als Schepping van God. In de bovenbouw is er aandacht voor lichamelijke veranderingen, normen en waarden en ook de donkere zijden van seksualiteit.

De methode bestaat uit een map met daarin zes losse katernen.

Algemeen deel

Het Algemene deel bevat de Bijbelse en pedagogische visie als kader voor seksuele vorming, informatie over de (seksuele) ontwikkeling van kinderen en de lesopbouw. Ook wordt er uitgebreid aandacht besteed implementatie op de school; de rol van het team, de leerkracht en ouders. Ook aan kindermishandeling wordt aandacht besteed.

Groep 8

In het katern voor groep 8 wordt in zeven lessen gesproken over maatschappelijke onderwerpen zoals vormen van misbruik, huwelijk en echtscheiding, homofilie en seksualiteit in de media. Kinderen kunnen nu steeds beter hun mening vormen en

vertellen, daar wordt in de lessen of thematische aanpak op ingespeeld.

Expressie:

Zie groep 5

Bewegingsonderwijs:

Zie groep 3.

Muzikale vorming:

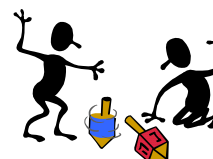

Zie groep 5.

ICT-onderwijs:

Zie groep 7.

Werken met taken:

Zie groep 5

Zelfstandig werken /

Zie groep 5.

Nog enkele algemene regels m.b.t. het huiswerk:

- Al het huiswerk staat in de groepsagenda. Deze staat op de website bij groep 8. (Dus niet meer op het bord). Hier kan altijd worden gecontroleerd welk huiswerk voor wanneer is opgegeven. Ook als een kind een keer afwezig is geweest door bijvoorbeeld ziekte. Op deze manier raken ze al vast gewend aan hoe het op het VO gaat, waar ook al

het huiswerk digitaal beschikbaar is via de website.

- Het huiswerk moet ook opgeschreven worden in de agenda die elke leerling van gr. 5 t/m 8 van school krijgt. Wilt u thuis ook controleren of dit werkelijk gebeurt?
- De leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor hun huiswerk, als huiswerk niet in hun agenda en/of op de website staat is nooit een geldige reden om je huiswerk niet in orde te hebben.
- De resultaten kunt u steeds (na een paar dagen) terugzien via het ouderportaal. U houdt dan, ook tussendoor, zicht op de resultaten van uw kind.
- Huiswerk wordt als regel een week van tevoren opgegeven.

- Per week worden in principe nooit meer dan 2 repetities opgegeven (bij uitzonderingen wordt dit ruim van tevoren opgegeven).
- Wilt u bij het leren van een repetitie ook controleren dat uw kind niet alleen de in te vullen woordjes of de antwoorden op de vragen leert, maar ook waar het over gaat, dus de zin waarin het woord ingevuld moet worden of de vraag die bij het antwoord hoort?
- Mocht u het idee hebben dat het huiswerk te veel wordt (meer dan een half uur per dag), aarzel dan niet, maar neem even contact op!

Overal waar een * voor staat zijn stukjes over huiswerk dat thuis geleerd moet worden